

УДК 81'373.7(811.161.2+811.222.1)

СКЛАД ФРАЗЕОСЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ “ЕМОЦІЇ ЛЮДИНИ” (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ ПЕРСЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Марина Охріменко

*Київський національний лінгвістичний університет,
кафедра зіставного мовознавства і теорії та практики перекладу,
вул. Червоноармійська, 73, Київ, Україна, 03150,
тел.: (044) 287 63 75*

Статтю присвячено дослідженню складу фразеосемантичного поля “Емоції людини” сучасних перської і української мов. Перські й українські фразеологічні одиниці на позначення емоцій людини, що мають інтегральну семантичну ознаку для кожного емоційного стану, відносимо до дев’ятнадцяти фразеосемантичних мікрополів, що входять до чотирьох основних фразеосемантичних субполів. Поле, що формується, постає як фрагмент цілісної моделі мовних засобів, які об’єктивують категорію емоційного стану.

Ключові слова: фразеосемантичне поле, фразеологічна одиниця, емоції людини, емотивна лексика.

Однією з головних тенденцій розвитку лінгвістики ХХІ століття постає осмислення мови як антропоцентричного феномена. Домінуючий у науці антропоцентричний підхід до дослідження мовних явищ дає підстави розглянути людину в різноманітті її особистісних якостей, психічних, емоційних станів, почуттів і наблизити вирішення таких загальнотеоретичних проблем, як “людина і мова” та “мова і культура”.

Останніми роками все більше уваги вчені-лінгвісти приділяють “польовим” дослідженням фразеології, які охоплюють найважливіші для людини поняттєві зони, що входять до складу фразеосемантичного поля “Людина” – емоційні, інтелектуальні, фізичні, психічні, моральні й ін. Вивчення фразеології за семантичними полями пов’язане з аналізом мовних одиниць як системи на внутрішньомовному рівні й у порівняльно-зіставному плані.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю зіставного вивчення фразеологічних одиниць на позначення емоцій людини в лінгвокультурному й лінгвокогнітивному аспектах. Фразеологічні одиниці (далі ФО) сфери психоемоційного стану людини становлять окреме фразеосемантичне поле (далі ФСП), яке раніше детально не вивчали із залученням матеріалу сучасних перської та української мов. Вивчення фразеологічних одиниць ФСП “Емоції людини” актуальне і з погляду антропоцентричної спрямованості таких фразеологізмів, оскільки в них найяскравіше виявляється специфічна для стійких зворотів характеристика внутрішнього стану людини, її почуттів й емоцій.

Як методологічне підґрунтя нашого дослідження застосовуємо такі загальні лінгвістичні методи, як описовий, зіставний, інтроспективний. Окрім того, у роботі послуговуємося методом побудови фразеосемантичного поля, який є головним для системного представлення фразеологічних одиниць загального семантичного простору і дає змогу на значній кількості фактичного матеріалу відстежити зв'язок образних засобів мови з національно-культурним світоглядом народу.

Мета дослідження полягає у визначенні складу ФСП “Емоції людини” у сучасних перській і українській мовах. Об'єкт пропонованого дослідження – фразеологічні одиниці сучасних перської та української мов. Предметом дослідження є склад ФСП “Емоції людини” в сучасних перській і українській мовах.

Термін “фразеосемантичне поле” нещодавно з'явився у дослідженнях, відповідно до яких ФСП містить сукупність фразеологічних одиниць, пов'язаних між собою за змістом. Такі одиниці мають загальну інтегральну й інваріантну семантичні ознаки, які об'єднують усі фразеологізми в певну групу, що протиставляється іншим полям з погляду семантики [1, с. 52].

У російській лінгвістиці фразеосемантичні поля детально вивчали такі вчені: О. Бабенко (2003), Н. Багдасарова (2004), А. Гаріфуліна (2005), Н. Лугова (2007), І. Синельникова (2008). В українському мовознавстві проблемами теорії поля займаються такі дослідники: Ж. Краснобаєва-Чорна (2008), Л. Строченко (2008), І. Іванова (2008), О. Близнюк (2008), С. Олійник (2008).

Фразеологічні одиниці на позначення емоцій людини становлять численну, часто вживану й типову для перської і української мов групу стійких зворотів, які вирізняються розвинутою системою значень, образів і засобів вираження. Усього для нашого інтегрального дослідження ми відібрали близько 3500 перських й українських ФО, що становлять фразеосемантичне поле “Емоції людини”.

Для визначення складу фразеосемантичного поля “Емоції людини” нам перш за все необхідно виявити основні ознаки фразеологічної одиниці перської і української мов. Одразу хотілося б зазначити, що до цього часу неузгоджена термінологія фразеології як перської, так і української мов, зокрема найменування її об'єкта. Певною мірою це спричинено авторським розумінням обсягу фразеології як дисципліни, а також розумінням особливостей різних груп її одиниць. У наших попередніх роботах ми проводили дослідження фразеологічних одиниць перської і української мов [5; 6; 7]. Для нас об'єктом фразеології постають семантично перетворені стійкі сполуки слів і речення, що характеризуються сталістю лексичного складу й структури, цілісністю загального значення, відтворюваністю як готових мовних одиниць, що закріплені узусом уживання [9, с. 11].

Більшість дослідників виділяють семантичну ознаку як головну ознаку фразеологічної одиниці. Проте відомо, що фразеологічною цілісністю володіють не лише фразеологізми, але й вільні словосполучення. На думку А. Назаряна, основна ознака фразеологічної одиниці повинна бути не лише семантичною, але й диференціальною [2, с. 40]. У процесі фразеологізації відбувається семантичне перетворення, під час якого план змісту і план вираження не збігаються. Наявність такого перетворення обертає вільне словосполучення у фразеологічну одиницю і надає їй фразеологічної стійкості.

Під фразеологізацією ми розуміємо процес семантичного перетворення, що спричиняє до формування якісно нових одиниць мови [2, с. 41]. Отже, семантичне перетворення виступає основною ознакою фразеологічних одиниць перської і української мов, що дає змогу відмежувати їх від стійких нефразеологічних зворотів.

Процес семантичного перетворення може поширюватися на все словосполучення, і тоді перетворення постає як повне: наприклад, перською *تیرش به سنگ خورد (آمد)* – *він не досяг цілі, він зазнав невдачі* (буквально – його стріла вцілила в камінь), *دامن بر (به) آتش زدن* – *розпалювати сварку* (буквально – підпалювати спідницю); українською *випомувати (випрягти/тягти) усі кишки, ростуть/виросли крила*. З поданих прикладів стає зрозуміло, що значення окремих компонентів цих фразеологічних одиниць, їх план вираження, не збігається зі значенням усього фразеологізму – планом змісту.

Процес семантичного перетворення може поширюватися на частину фразеологічної одиниці: наприклад, перською *دلش خوش است* – *він радіє* (буквально – його серце радісне), *حوصله اش سر رفت* – *в нього луснуло терпіння* (буквально – терпіння пішло від нього); українською *дивитися/глянути вовком, працювати з вовником*. Одна частина в наведених прикладах не піддається переосмисленню, тоді як друга частина постає як повністю переосмислена.

Подані вище теоретичні положення, а також зібраний у процесі дослідження фактичний матеріал, дають нам підстави визначити склад ФСП “Емоції людини”. Він містить декілька груп емотивних фразеологічних одиниць, які об’єднані загальним компонентом значення “відчувати той або інший емоційний стан”, “перебувати в тому або іншому емоційному стані”. У складі розглядуваного фразеосемантичного поля виокремлюємо такі групи фразеологізмів:

1. Фразеологічні одиниці з односторонньою взаємозалежністю значення компонентів, наприклад, перською *بخشش باز شد* – *вона знайшла своє щастя, вона влаштувала свою долю* (буквально – її щастя відкрилося); українською *братися (хапатися) за голову*.

2. Фразеологічні одиниці з двосторонньою взаємозалежністю значення компонентів, наприклад, перською *شیر کسی زدن (توی) انگشت به* – *сіяти сварку* (буквально – класти свій палець у чиєсь молоко); українською *всипати приску за очкур*.

3. Компаративні фразеологічні одиниці, або фразеологічні образні порівняння, наприклад, перською *مثل خروس جنگی* – *як бойовий півень* (про дратливу, скандальну людину); українською *як (мов, ніби) вичавлений лимон*.

4. Вислови прислівного або приказкового типу, наприклад, перською *هر جا خرس است* – *де ведмідь, там місце страху* (сторонися жорстоких, насильників, божевільних), *تا غم نخوری به غمخواری نرسی* – *доки сам не відчуєш горя, не навчися співчувати іншим*; українською *розжалобився, як вовк над поросям: від їв ніжки, та й плаче; до роботи плачучи, а до танців скачучи*.

Склад ФСП “Емоції людини” може розширяться й охоплювати інші єдності фразеологічних одиниць. Представлені нами групи сформовані на основі виділеного для дослідження корпусу фразеологічних одиниць сучасної перської та української мов.

ФСП “Емоції людини” не має абсолютного центру, оскільки серед фразеологізмів, які його формують, немає одиниці, яка б відтворювала емоції або психічні стани лю-

дини взагалі, тобто виступала б інтегральною ознакою поля. У структурі значення фразеологічної одиниці на позначення емоцій людини наявні як мінімум два компоненти: 1) компонент "психоемоційний стан взагалі" і 2) компонент, що конкретизує цей стан. Проте, якщо уявити ФСП "Емоції людини" у формі кола, то його ядерну зону посідатимуть фразеологічні одиниці, в яких домінує психоемоційний компонент, а до периферії належатимуть фразеологічні одиниці, у яких психоемоційний компонент актуалізується на фоні основного значення одиниці.

Досліджуване нами фразеосемантичне поле "Емоції людини" не постає як замкнене. Фразеологічні одиниці сфери психоемоційного стану людини перетинаються з іншими полями сфери "Людина". Це, головню, пояснюється тим, що деякі периферійні для нього (поля) ознаки виявляються інтегральними для інших фразеосемантичних полів. За цим критерієм багато фразеологічних одиниць на позначення емоцій людини входять до таких суміжних семантичних полів, як "Фізіологічний стан" (наприклад, перською *روی پای خود بند نشدن* – не триматися на власних ногах (найчастіше від радості); українською *кров холодне (крижаніє, застигає) у жилах*), "Зовнішність" (наприклад, перською *خم به ابرو نیارودن* – і бровами не повести, залишитися спокійним; українською *зайтися (залитися) рум'янецем*), "Поведінка" (наприклад, перською *انگشت به انگشت خاییدن* – сильно розкаюватися, кусати лікті (буквально – кусати пальці); українською *брати (взяти) криком*), "Ставлення" (наприклад, перською *سر سنگین بودن* – бути не люб'язним, поставитися байдуже, прохолодно до кого-небудь (буквально – бути з кимось із важкою головою); українською *крутити (покрутити) носом*), "Моральні якості" (наприклад, перською *مثل سگ پیشیمان شدن* – каятися як собака (про нещирю людину); українською *не вартий і ламаного гроша в базарний день*) та ін.

Огляд літератури з досліджуваної теми, представлений у наших попередніх роботах [3; 4], дав нам змогу обрати базові емоції, які найхарактерніші для фразеологічних систем сучасних перської і української мов, а саме: "Нейтральні емоції" ("Спокій" (наприклад, перською *روی خود نیارودن* – не показувати виду, бути спокійним; українською *відлягло (відійшло) від серця*), "Байдужість" (наприклад, перською *پشت به چیزی کردن* – припинити цікавитися чим-небудь, стати байдужим до чогось (буквально – повернутися до чого-небудь спиною); українською *не горіти і не куритися*), "Зацікавленість" (наприклад, перською *در بند چیزی بودن* – виявити інтерес, зацікавленість (буквально – стати рабом чогось); українською *заглядати (зазирати) в горишки*); "Позитивні емоції" ("Радість" (наприклад, перською *مثل گل شگفتن، مثل گل از هم باز شدن* – розквітнути посмішкою, освітитися радістю (буквально – розквітнути як квітка); українською *вибрикувати гопки*), "Захоплення" (наприклад, перською *غیرتش به جوش آمده است، غیرتش گل* – він захопився, загорівся чимось (буквально – закипіло його бажання); українською *запалювати душу (серце)*), "Задоволення" (наприклад, перською *دل خود را برای چیزی صابون زدن* – готуватися до чого-небудь приємного, передчувати щось приємне (буквально – намилювати серце для чогось); українською *мліти душею*), "Закоханість" (наприклад, перською *دل نهادن به (بر) کسی* – покохати кого-небудь, усім серцем прив'язатися до кого-небудь (буквально – покласти на когось серце); українською *віддати серце*), "Щастя" (наприклад, перською *عاقبت به خیر شدن* – закінчити свій вік у щасті та благополуччі; українською *щасливий до нестями*), "Негативні емоції" ("Гнів" (наприклад, перською

مثل گراز تیر خورده – як підстрелений кабан (про людину, яка роз’ярилася, розгнівалася); українською *вогнем* (полум’ям, пеклом) *дихати*), “Горе/Смуток/Печаль” (наприклад, перською *گریه در آستین دارد* – у нього (неї) очі на вологому місці (буквально – сльози у нього (неї) у рукаві); українською *давитися сльозами*), “Сором” (наприклад, перською *طاسش* *از بام افتاد* – він осоромився, прогримів на всі околиці (буквально – його таз впав з даху); українською *ховати очі від сорому*), “Страх” (наприклад, перською *گوشت (گوشتهای) بدنش* *ریخت* – він дуже злякався (буквально – все м’ясо зійшло з кісток); українською *боятися як вогню*), “Тривога/Хвилювання” (наприклад, перською *مثل مرغ پرکنده* – як обципана курка (про схвилювану, стривожену людину); українською *як громом вражений*), “Відраза” (наприклад, перською *با دست پس زدن با پا پیش کشیدن* – демонструвати відразу, а таємно відчувати бажання (буквально – відштовхувати рукою і притягувати ногою); українською *аж з душі верне*), “Образа/Зневага” (наприклад, перською *به تریح قبایش بر خورد* – зачепити за живе, образити (буквально – зачепилася складка габа (габа – старовинна чоловіча одежа довга та простора)); українською *зачепити за живе*), “Жаль/Співчуття” (наприклад, перською *دلم کیاب شد* – серце моє обливається кров’ю, я глибоко співчуюю (буквально – моє серце перетворилося на кебаб); українською *від жалю аж серце крається*), “Ненависть” (наприклад, перською *مثل اینکه مال پدرش (باباش)* *را خورده ام* – він за щось ненавидить мене (буквально – ніби я промотав спадок його батька); українською *на дух не переносити*), “Сумнів” (наприклад, перською *چہ کاسه* *داشتن* – перебувати у нерішучості, сумніватися (буквально – тримати у руках чашу “що мені робити?, що мені не робити?”); українською *бути на роздоріжжі*), і “Біполярні (двовалентні) емоції” (“Здивування” (наприклад, перською *سر (بر) جای خود خشک شدن* – застигнути на місці, заціпеніти (буквально – присохнути до місця); українською *аж ударити об поли руками*), “Сміх” (наприклад, перською *معرکه* *راه انداخت* – смішити, забавляти усіх присутніх (буквально – давати вуличну виставу); українською *аж сміх бере*)).

Отже, ФСП “Емоції людини” в перській і українській мовах формують чотири основні фразеосемантичні класи (субполя) емоцій і психоемоційних станів людини, які виокремлюються відповідно до шкали “нейтральне/позитивне/негативне/біполярне”:

1. Нейтральні емоції і психоемоційні стани людини;
2. Позитивні та стеничні емоції і психоемоційні стани людини;
3. Негативні й астеничні емоції і психоемоційні стани людини;
4. Біполярні (двовалентні) емоції і психоемоційні стани людини.

Кожний виокремлений нами фразеосемантичний клас (субполе) структурується фразеосемантичними групами (мікрополями), що об’єднуються на основі інтегральної ознаки, яка належить нижчому абстрактному рівню, або, за словами А. Райхштейна, постає як “фразеосемантичний інваріант” [8]. Як виявляється з наведених вище прикладів, усього ми виокремили дев’ятнадцять фразеосемантичних мікрополів, які склали основу нашої класифікації.

Фразеосемантичні мікрополя можуть будуватися як на основі однієї інтегральної семи, так і, внаслідок широкого семантичного обсягу, представлені в ній якості, на підставі декількох інтегральних сем, оскільки багато емоцій людині важко розмежувати через їх онтологічну схожість.

Кожне фразеосемантичне мікрополе формують фразеологічні одиниці, які за своїми структурно-граматичними і семантичними особливостями поділяються на чотири фразеосемантичні розряди:

1. “Характеристика психоемоційного стану людини”. До цього розряду належать ФО на позначення емоцій людини, семантика яких описує психічний стан й емоції людини, які переживає суб’єкт як у момент мовлення, так і ті, що він пережив у минулому. Тобто такі ФО, які характеризують емоційний стан людини як такий, наприклад, перською *دلَم آب می شود* – *я згораю від нетерпіння, я томлюся в очікуванні* (буквально – серце плавиться); українською як *(мов, ніби) громом вражений*.

2. “Поведінка людини як показник її психоемоційного стану”. Цей розряд формують ФО на позначення емоцій людини, які кодують поведінку людини, наприклад, перською *پاشنه دهانش را کشیده اند* – *він свариться на чому світ стоїть* (надзвичайно злий); українською *не знати, куди подіти очі від сорому*. Під поведінкою людини ми розуміємо образ її дій (у тому числі й відносно іншої людини), а також власне дії і вчинки. У цьому розряді виокремлюються й так звані жестові ФО, тобто такі, що описують рухи людського тіла, які також постають “сигналізаторами” емоційного стану людини, наприклад, перською *آه از نهادش بر آمد* – *глибоке горе охопило його* (буквально – вирвалося важке зітхання з грудей); українською *дзвонити зубами*.

3. “Мовлення людини як показник її психоемоційного стану”. Цей розряд складають вигуківі ФО, які виконують у мові емотивну функцію безпосередньо, тобто в “чистому вигляді”, та фразеорефлекси, тобто вербальні реакції мовця на різні ситуації, наприклад, перською *خفه شو! خفتان بگیر! خفه خون بگیر* – *замовкни! Стули пельку!* (буквально – *Задушися! Задушися кров’ю!*); українською *хай (нехай) йому!*. Невелика частина ФО на позначення емоцій людини в цьому розряді належить приказкам, які людина також використовує у своєму мовленні як засіб вираження своїх емоцій або емоційної оцінки, наприклад, перською *ای فلاک به همه منقل دادی، به ما کلک* – *О небо, усім ти дарувало мангал, а мені глиняну піч!* (гніваються, коли не щастить); українською *ти йому не вір, бо то звір: як не вкусить, то злякає*.

4. “Психоемоційний стан людини як результат впливу іншого суб’єкта або об’єкта”. Цей розряд об’єднує ФО на позначення емоцій людини, які одночасно означають і причину їх виникнення. Це може бути як інший суб’єкт, так і інший об’єкт (наприклад, пісня, новина, звук і т. ін.), що цілеспрямовано або мимовільно впливають (вплинули) на людину, наприклад, перською *ضرب دستی نمایندن به کسی* – *злякувати когонебудь, тримати у страху* (буквально – показувати силу своїх кулаків); українською *грати на нервах*.

Підсумовуючи все зазначене вище, необхідно наголосити, що фразеосемантичне поле в нашому дослідженні становить сукупність фразеологічних одиниць, об’єднаних спільністю значення, які відображають поняттєву подібність позначуваних явищ. До складу фразеосемантичного поля “Емоції людини” входять фразеологічні одиниці з інтегральною семантичною ознакою для кожного з емоційних станів, які ми віднесли до таких груп: 1. Фразеологічні одиниці з односторонньою взаємозалежністю значення компонентів; 2. Фразеологічні одиниці з двосторонньою взаємозалежністю значення

ня компонентів; 3. Компаративні фразеологічні одиниці або фразеологічні образні порівняння; 4. Вираження прислівного або приказкового типу.

Перські й українські ФО на позначення емоцій людини ми розподіляємо до дев'ятнадцяти фразеосемантичних мікрополів, що входять до чотирьох основних фразеосемантичних субполів: 1. Нейтральні емоції людини; 2. Позитивні й емоції і психоемоційні стани людини; 3. Негативні емоції і психоемоційні стани людини; 4. Біполярні (двовалентні) емоції і психоемоційні стани людини.

Ієрархічна організація одиниць поля перебуває у прямій залежності від інтенсивності емоції, яку вони позначають. У межах кожного фразеосемантичного мікрополя виокремлюємо чотири фразеосемантичні розряди ФО на позначення емоцій людини.

Серед перспектив наших подальших досліджень – семантичний аналіз фразеологічних одиниць на позначення негативних емоцій людини в сучасних перській і українській мовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Луговая Н. В.* Национально культурные особенности фразеологических единиц сферы психоэмоционального состояния человека (на материале русского и французского языков): дис на соиск. степени канд. филол. наук: 10.02.19. “Теория языка” / Наталия Владимировна Луговая. – Краснодар, 2007. – 179 с.
2. *Назарян А. Г.* Фразеология современного французского языка : учебник / Арманд Грантович Назарян. – 2-е изд. перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1987. – 288 с.
3. *Охріменко М. А.* Внутрішня форма фразеологічних одиниць на позначення емоцій людини в сучасних перській і українській мовах / М. А. Охріменко // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. – К. : Видавничий центр КНЛУ, 2010. – Вип. 20. – С. 49–56. – (Серія Філологія, Педагогіка, Психологія).
4. *Охріменко М. А.* Методологічні засади психолінгвістичного вивчення фразеологічних одиниць на позначення емоцій людини (на прикладі перської і української мов) / М. А. Охріменко // Наукові записки : у 5 ч. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – Вип. 89 (3). – С. 145–150. – (Серія: Філологічні науки (мовознавство)).
5. *Охріменко М. А.* Національно-культурна специфіка фразеологічних одиниць перської і української мов: постановка проблеми / М. А. Охріменко // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. праць / відп. ред. Н. М. Корбозерова. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – С. 236–244.
6. *Охріменко М. А.* Розмежування складних дієслів та дієслівних фразеологізмів у перській мові / М. А. Охріменко // Проблеми зіставної семантики : збірник наукових статей / відп. ред. О. О. Тараненко. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – Вип. 9 – С. 287–292.
7. *Охріменко М. А.* Структурні й семантичні особливості фразеологічних одиниць перської і української мов (порівняльно-типологічний аспект) / М. А. Охріменко // Семантика мови і тексту : Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. – Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2009. – С. 234–238.
8. *Райхштейн А. Д.* Сопоставительный анализ немецкой и русской фразеологии : учеб. пособие / А. Д. Райхштейн. – М. : Высш. шк., 1980. – 143 с.
9. *Рубинчик Ю. А.* Грамматика современного персидского литературного языка / Юрий Аронович Рубинчик. – М. : Издательская фирма “Восточная литература” РАН, 2001. – 600 с.

*Стаття: надійшла до редакції 15.10.2010
прийнята до друку 15.11.2010*

THE COMPOSITION OF PHRASEOSEMANTIC FIELD "HUMAN EMOTIONS" (BASED ON THE MATERIAL OF MODERN PERSIAN AND UKRAINIAN)

Maryna Okhrimenko

*Kyiv National Linguistic University,
Faculty of comparative linguistic and theory and practice of translation,
73, Chervonoarmiy's'ka Str., Kyiv, Ukraine, 03150
tel.: (044) 287 63 75*

The article deals with the research of phraseosemantic field of "human emotions" in modern Persian and Ukrainian. Both Persian and Ukrainian phraseological units determining human emotions have integral and semantic features for each emotional condition and are subdivided into nineteen phraseosemantic micro-fields, that enter into the composition of four main phraseosemantic fields. The formed field is represented as a fragment of integral model of speech means that objectifies the category of emotional condition.

Key words: phraseosemantic field, phraseological unit, human emotions, emotive lexis.

СОСТАВ ФРАЗЕОСЕМАНТИЧЕСКОГО ПОЛЯ "ЭМОЦИИ ЧЕЛОВЕКА" (НА МАТЕРИАЛЕ СОВРЕМЕННЫХ ПЕРСИДСКОГО И УКРАИНСКОГО ЯЗЫКОВ)

Марина Охрименко

*Киевский национальный лингвистический университет,
кафедра сопоставительного языкознания и теории и практики перевода,
ул. Красноармейская, 73, Киев, Украина, 03150
тел.: (044) 287 63 75*

Статья посвящена исследованию состава фразеосемантического поля "Эмоции человека" современных персидского и украинского языков. Персидские и украинские фразеологические единицы, обозначающие эмоции человека, которые имеют интегральный семантический признак для каждого эмоционального состояния, относим к девятнадцати фразеосемантическим микрополям, входящим в четыре основные фразеосемантические субполя. Формируемое поле представляет собой фрагмент целостной модели языковых средств, которые объективируют категорию эмоционального состояния.

Ключевые слова: фразеосемантическое поле, фразеологическая единица, эмоции человека, эмотивная лексика.